

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань і розвитку
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Лозинський М.В.

«___» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНА АДВОКАТУРА

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
освітньо-наукова програма ОС Магістр
спеціалізації **«Публічно-правова»**
обов'язкова дисципліна
юридичний факультет

Львів – 2018 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Конституційна адвокатура» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньо-наукової програми ОС Магістр, 2018 р.

Розробник:

Різник Сергій Васильович – доцент кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук, доцент

*Робоча програма затверджена на засіданні кафедри конституційного права
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «29» серпня 2018 року № 1)*

**Завідувача кафедри
конституційного права _____ проф. Гураль П.Ф.**

«__» _____ 2018 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньо-наукової програми ОС Магістр) Протокол від «__» _____ 2018 року № ____

«__» _____ 2018 р   Голова _____ проф. В.М. Бурдін

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 08 «Право»	Обов'язкова	
	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин 90		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-професійна програма ОС Магістра	Лекції	
		16 год.	
		Практичні	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Вид контролю: іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,8

Мова навчання: українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою спецкурсу «Конституційна адвокатура» є одержання студентами знань щодо способів та процедур захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина засобами конституційної юрисдикції, а також практичних навичок представництва в Конституційному Суді України. Предмет спецкурсу – способи та процедури захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина в Конституційному Суді України, представництво у справах, що розглядаються КСУ.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- 1) ключові поняття та процедури конституційної юрисдикції;
- 2) особливості провадження в окремих категоріях справ конституційної юрисдикції;

- 3) конституційні та законодавчі вимоги щодо підготовки конституційних звернень, конституційних подань та конституційних скарг;
- 4) ключові позиції КСУ щодо гарантування та захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- 1) самостійно та кваліфіковано розробляти конституційні звернення, конституційні подання та конституційні скарги;
- 2) аргументовано висловлювати свою позицію у ході представництва у справах конституційної юрисдикції;
- 3) розв'язувати конкретні кейси з урахуванням ключових позицій КСУ щодо гарантування та захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Конституційна адвокатура: поняття, сутність, призначення

Конституційна адвокатура як захист прав людини та громадянина засобами конституційної юрисдикції. Політико-правові умови існування конституційної адвокатури. Права людини в конституційній державі. Роль конституції та конституційної юрисдикції.

Природа конституційної юрисдикції. Функціональне призначення конституційної юрисдикції в умовах конституційної демократії. Моделі конституційної юрисдикції. Функції органів конституційної юрисдикції в умовах європейської моделі.

Правозахисна функція органу конституційної юрисдикції. Пряма та опосередкована форми захисту прав людини органом конституційної юрисдикції. Захист конституційних цінностей та конституційного ладу. Захист прав людини за конституційними скаргами.

Тема 2. КСУ як орган конституційної юрисдикції та правозахисний орган

Функції та повноваження КСУ. Специфіка правозахисної функції КСУ. Незалежність – ключова риса органу конституційної юрисдикції. Проблеми забезпечення незалежності КСУ. Порядок формування Конституційного Суду України. Інституційна незалежність КСУ.

Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Велика палата, сенати, колегії КСУ. Статус судді Конституційного Суду України. Гарантії незалежності суддів Конституційного Суду України. Проблеми призначення та звільнення суддів КСУ.

Акти КСУ, їх характерні риси. Обов'язковість, остаточний характер та неоскаржуваність, преюдиційність актів КСУ. Роль окремої думки судді КСУ. Проблеми виконання актів КСУ. Правові позиції КСУ: правова природа та значення. Проблеми перегляду КСУ власних правових позицій.

Тема 3. Конституційне провадження в Конституційному Суді України

Форми звернення до КСУ. Предмет конституційного подання, конституційного звернення, конституційної скарги. Суб'єкти права на конституційне подання, конституційне звернення та конституційну скаргу.

Відкриття конституційного провадження у справі. Розгляд справ у КСУ. Форми конституційного провадження. Розгляд справ сенатами, Великою палатою. Повноваження колегій КСУ.

Учасники конституційного провадження, їх права та обов'язки.

Тема 4. Практичні питання підготовки конституційних подань, звернень та скарг до КСУ

Конституційне звернення з питань офіційного тлумачення: вимоги до аргументації, оформлення, правила підготовки.

Особливості розробки конституційних подань з питань неконституційності правових актів. Кейси – справа про додержання процедури внесення змін до Конституції, рішення №2-рп/99, ухвали про відмову у відкритті конституційного провадження № 31-у/2015, № 29-у/2015, № 4-у/2013

Конституційна скарга. Вимоги до оформлення конституційної скарги. Інші питання прийнятності конституційної скарги КСУ.

Тема 5. Особливості конституційного провадження в окремих категоріях справ конституційної юрисдикції

Особливості провадження в справах щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою

Особливості провадження у справах за конституційними скаргами осіб. Забезпечення конституційної скарги.

Тема 6. Правові позиції КСУ щодо гарантування особистих прав та свобод людини і громадянина

Правові позиції КСУ щодо: принципу рівності; права людини на життя; права на свободу та особисту недоторканність; на свободу віросповідання; свободу пересування і вільний вибір місця проживання; на свободу думки і слова.

Кейси – справи про госпіталізацію осіб із психічними захворюваннями, про свободу релігійних зібрань

Тема 7. Правові позиції КСУ щодо реалізації та захисту політичних прав громадян

Правові позиції КСУ щодо: права на свободу об'єднання; права брати участь у всеукраїнському та місцевому референдумах; вільно обирати та бути обраним до органів державної влади та органів місцевого самоврядування; свободи мирних зібрань.

Тема 8. Юридичні позиції КСУ щодо гарантування та захисту соціально-економічних прав людини і громадянина

Особисті права у рішеннях Конституційного Суду України. Громадянські і політичні права у рішеннях Конституційного Суду України. Економічні права у рішеннях Конституційного Суду України. Соціальні права у рішеннях Конституційного Суду України. Культурні права у рішеннях Конституційного Суду України. Рішення про приватизацію державного житлового фонду. Рішення про призначення судом більш м'якого покарання. Рішення про заощадження громадян. Рішення про внесення змін до Конституції. Рішення про платні медичні послуги. Рішення про безоплатну медичну допомогу.

громадянина													
Правові позиції КСУ щодо реалізації та захисту політичних прав громадян	11	2	2			7		-	-				
Юридичні позиції КСУ щодо гарантування та захисту соціально-економічних прав людини і громадянина	13	2	2			9							
Разом	90	16	16			58							

Лекційний курс (денна - 16 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Конституційна адвокатура: поняття, сутність, призначення	2	
2	КСУ як орган конституційної юрисдикції та правозахисний орган	2	
3	Конституційне провадження в Конституційному Суді України	2	
4	Практичні питання підготовки конституційних подань, звернень та скарг до КСУ	2	
5	Особливості конституційного провадження в окремих категоріях справ конституційної юрисдикції	2	
6	Правові позиції КСУ щодо гарантування особистих прав та свобод людини і громадянина	2	
7	Правові позиції КСУ щодо реалізації та захисту політичних прав громадян	2	

8	Юридичні позиції КСУ щодо гарантування та захисту соціально-економічних прав людини і громадянина	2	
	Разом	16	

Практичні заняття (денна - 16 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Конституційна адвокатура: поняття, сутність, призначення	2	-
2	КСУ як орган конституційної юрисдикції та правозахисний орган	2	-
3	Конституційне провадження в Конституційному Суді України	2	2
4	Практичні питання підготовки конституційних подань, звернень та скарг до КСУ	2	-
5	Особливості конституційного провадження в окремих категоріях справ конституційної юрисдикції	2	
6	Правові позиції КСУ щодо гарантування особистих прав та свобод людини і громадянина	2	
7	Правові позиції КСУ щодо реалізації та захисту політичних прав громадян	2	
8	Юридичні позиції КСУ щодо гарантування та захисту соціально-економічних прав людини і громадянина	2	
	Разом	16	

Самостійна робота (денна - 58 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість годин
--------------	-------------------	------------------------	------------------------

		(денна)	(заочна)
1	Конституційна адвокатура: поняття, сутність, призначення	7	
2	КСУ як орган конституційної юрисдикції та правозахисний орган	7	
3	Конституційне провадження в Конституційному Суді України	7	
4	Практичні питання підготовки конституційних подань, звернень та скарг до КСУ	7	
5	Особливості конституційного провадження в окремих категоріях справ конституційної юрисдикції	7	
6	Правові позиції КСУ щодо гарантування особистих прав та свобод людини і громадянина	7	
7	Правові позиції КСУ щодо реалізації та захисту політичних прав громадян	7	
8	Юридичні позиції КСУ щодо гарантування та захисту соціально-економічних прав людини і громадянина	9	
Разом		58	

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Знання та навички студентів, отримані при засвоєнні навчальної дисципліни «Теорія та практика конституційної юстиції», оцінюється за рейтинговою системою.

Форми поточного контролю включають: оцінювання виконання домашніх самостійних завдань, тестів та контрольних робіт, виконаних студентами під час практичних занять.

Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт, задач та інших завдань на практичних заняттях.

Неготовність до заняття або незадовільна відповідь (розв'язання задачі) також підлягають відповідній оцінці і студенту виставляється "0" балів. Студент повинен перездати незадовільну оцінку протягом двох тижнів і отримати позитивну оцінку, яка враховується під час визначення середнього балу поточної успішності. Не перескладена заборгованість тягне виставлення за іспит оцінки «0» FX.

Формою підсумкового контролю знань та навичок студентів по дисципліні є іспит, на якому результати їх навчальної роботи оцінюються за весь період вивчення дисципліни за 50 – бальною шкалою. Іспит проводиться в письмовій формі.

За результатами вивчення дисципліни при складанні іспиту студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за поточну успішність і оцінки за іспит.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Розподіл балів, які отримують студенти для екзамену

Поточна успішність	Іспит	Сума
T1-T8	T1-T8	
50	50	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набутих знань до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович М.М. Конвенція про захист прав людини і основних свобод у судах європейських держав та перспективи її застосування в Україні / М.М.Антонович // Право України. — 2000. — № 8 — С. 42-44.
2. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США / В.Бернхем. - К., 1999. - С. 295.
3. Боботов С. В., Жигачев И. Ю. Введение в правовую систему США / С.В. Боботов, И.Ю., Жигачев. - М., 1997. - С. 221.
4. Бринь Т.О. Конституція України — основа гарантування прав і свобод людини і громадянина / Т.О.Бринь // Право і безпека. Національний університет МВС України. — № 4(5). — 2005. — Харків. — С. 10-11.
5. Бринь Т.О. Роль Конституційного Суду України в удосконаленні законотворення / Т.О.Бринь // Часопис Донецького державного університету. — № 2 (12). — 2004. — Донецьк. — С. 3-7.
6. Владиченко С.Д. Про деякі особливості американської моделі захисту прав і свобод людини засобами конституційної юстиції. / С.Д. Владиченко // Вісник Конституційного Суду України.- № 5.-2007.-С.79-84.
7. Владиченко С.Д. Про перспективи посилення захисту прав людини засобами конституційного правосуддя в Україні / С.Д.Владиченко // Вісник Конституційного Суду України.-№ 3.-2006.-С.33.
8. Головань І.В. Деякі проблеми виконання рішень Конституційного Суду України. / І.В.Головань // Вісник Конституційного Суду України.-2010.- №6.- С. 132-141.
9. Грошевий Ю.М. Роль суду і прокуратури в забезпеченні конституційних

- прав і свобод громадян, законності та правопорядку / Ю.М.Грошевий // Конституційно-правові засади становлення української державності / за ред. В.Я.Тация і Ю.М.Тодики. — Х.: Право, 2003. — С. 233–271.
10. Євграфов П.Б. Захист прав і свобод є найважливішим обов'язком держави перед людиною: Рецензія: / П.Б.Євграфов // Вісник Конституційного Суду України. — 2001. — № 4. — С. 102-103.
  11. Євграфов П.Б. Конституційний Суд України: формування громадянського суспільства, демократичної, правової держави / П.Б.Євграфов // Роль Конституційного Суду в державі та суспільстві: Міжнародний семінар, 10-11 травня 2001 р., м. Київ, Україна. — К.: Юрінком Інтер, 2002. — С. 7-18.
  12. Заворотченко Т.М. Поняття конституційно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина в Україні / Т.М.Заворотченко // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. — К.: ІДП НАН України, 2001. — Вип. 13. — С. 94-98.
  13. Заєць А.П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду / А.П.Заєць. — К.: Парламентське вид-во, 1999. — 248 с.
  14. Заєць А.П. Правова держава в Україні: концепція і механізм реалізації: Автореферат дисертації... доктора юридичних наук / А.П.Заєць // Київ, КДУ ім. Т.Шевченка. — К.: Вид. КДУ ім. Т.Шевченка, 1999. — 36 с.
  15. Калініченко О.Г. Генеза системи конституційного контролю за реалізацією прав, свобод людини і громадянина / О.Г.Калініченко // Право України. — 2003. — № 5. — С. 36-40.
  16. Козюбра М.І. Принцип верховенства права і конституційна юрисдикція / М.І.Козюбра // Вісник Конституційного Суду України.- 2000.-№4.-С.24-33.
  17. Козюбра М.І. Попередній конституційний контроль і захист прав людини / М.І.Козюбра // Вісник Конституційного Суду України.-2001.-№2.-С.54-60.
  18. Колодій А.М. Права людини і громадянина в Україні: Навч. пос. / А.Колодій, А.Олійник / А.М.Колодій. — К.: Юрінком Інтер, 2003. -332 с.
  19. Колодій А.М. Принципи права України. Монографія / А.М.Колодій. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 206 с.
  20. Кушніренко О.Г. Права людини та громадянина / О.Кушніренко, Т.Слинько.-Х.: Факт, 2001.-438с.
  21. Конституции зарубежных государств / Сост. В.В. Маклаков. - М., 2002. - С. 340.
  22. Костицький М. Правові проблеми судового захисту прав людини і громадянина в Конституційному Суді України / М.Костицький, В. Годованець //Вісник Конституційного Суду України.-2002.-№3.-с.53-54.
  23. Лафитский В.И. Конституции американских штатов (исторический очерк) / В.И. Лафитский // Практика буржуазного конституционализма. - М., 1982. - С. 22-23.
  24. Маклаков В.В. Конституционный контроль // Конституционное право: Словарь / В.В.Маклаков. — М.: Юристь, 2001. — С. 224-225.
  25. Малинникова Л.Ф. Проблеми забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в процесі здійснення державно-правової реформи в

- Україні / Л.Ф.Малинникова // Вісник Конституційного Суду України. — 2000. — №6. — С. 69-71.
26. Мачужак Я. Взаємодія Конституційного Суду України і судів загальної юрисдикції у питаннях захисту прав і свобод людини і громадянина / Я.Мачужак // Конституційний Суд у системі органів державної влади: актуальні проблеми, шляхи їх вирішення. — К.: Ін Юре, 2008. — С. 102-113.
27. Мироненко О. Про деякі загальні підходи до поняття «конституційна юрисдикція» і предмета її історії / О. Мироненко // Закон і бізнес. — 1998. — № 4. — С. 46–61.
28. Михалева Н.А. Конституционное право зарубежных стран / Н.А. Михайлева // М.:Юрист. — 1998. — 567 с.
29. Нижник Н.Р. Конституційний Суд Словацької Республіки: особливості моделі / Н.Р.Нижник, В.В.Лемак // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. — №3. — 2004. — С.45-50
30. Переш І. Особливості формування Конституційного Суду Словацької Республіки у контексті європейського досвіду. / І.Переш // Регіональні студії. — №5. — 2002. — С.65.
31. Погорілко В.Ф. Основи конституційного ладу України / В.Ф.Погорілко. — К.: Либідь, 1997. — 39 с.
32. Погорілко В.Ф. Права та свободи людини і громадянина в Україні / В.Ф.Погорілко, В.В.Головченко, М.І.Сірий — К.: Наукова думка, 1997. — 51 с.
33. Портнов А.В. Запровадження інституту конституційної скарги в Україні: теоретичні та правові проблеми, шляхи їх вирішення / А.В.Портнов // Форум права. — 2009. — № 1. — С. 450-455.
34. Портнов А.В. Правове регулювання конституційного судочинства в Україні: доктрина, суб'єкти і форми конституційного судочинства, створення нових процесуальних інститутів / А.В.Портнов. — К.: Логос, 2008. — 202 с.
35. Портнов А.В. Теоретичні основи формування конституційного судочинства в Україні. Монографія / А.В. Портнов. — К. Логос. — 155 с.
36. Рабінович П.М. Конституційне судочинство як інструмент тлумачення законодавства відповідно до соціальних потреб і змін / П.М.Рабінович // Вісник Конституційного Суду України. — 2007. — № 1. — С. 31-37.
37. Рабінович П.М. Концепція державної правової політики України у галузі прав людини: загальнотеоретичні аспекти проектування / П.М.Рабінович // Вісник Академії Правових наук України. — 1997. — № 4 (11). — С. 21-29.
38. Рабінович П.М. Рішення Європейського суду з прав людини: до характеристики концептуально-методологічних засад їх обґрунтування / П.М.Рабінович // Практика Європейського суду з прав людини: Рішення. Коментарі. — 1999. — № 1. — С. 357-368.
39. Савенко М.Д. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина та їх захист органами конституційної юрисдикції / М.Д.Савенко // Право України. — 1999. — № 2. — С. 3-9.
40. Савенко М.Д. Конституційний Суд і омбудсмен у державному механізмі

- захисту прав та свобод людини і громадянина // Вісник Конституційного Суду України / М.Д.Савенко. — 2000. — № 1. — С. 68–83.
41. Савенко М.Д. Правова охорона Конституції — функція Конституційного Суду України. / Конституція України — основа модернізації держави та суспільства: матеріали наук. конференції, 21-22.06.2001 р. / М.Д.Савенко. — Х.: Право. — 2001. — С. 219-221.
42. Савенко М.Д. Правовий статус Конституційного Суду України: автореф. дис.... канд юрид наук / М.Д.Савенко. — Х.: 2001. — 16 с.
43. Савенко М.Д. Статус судді Конституційного Суду України / М.Д.Савенко // Вісник Конституційного Суду України. — 1998. — № 2. — С. 54-61.
44. Савчин М.В. Конституційний Суд України у механізмі гарантування прав і свобод людини / М.В.Савчин // Право України. — 1999. — № 4. — С. 35-38.
45. Савчин М.В. Система захисту конституційних прав і свобод та преюдиція рішень Конституційного Суду України / М.В.Савчин // Часопис Київського університету права. — 2005. — № 3. — С. 70-72.
46. Селіванов. А.О. Верховенство права в конституційному правосудді: Аналіз конституційної юрисдикції. \ А.О. Селіванов. - К.; Х.: Акад. прав. наук України, 2006.-400 с.
47. Селіванов А.О. Конституційна юрисдикція: поняття, зміст, принцип верховенства права, правові позиції по справах прав людини і конституційних конфліктів у сфері публічної влади / А.О.Селіванов. — К.: Ін юре, 2008. — 120 с.
48. Селіванов А., Євграфов П. Конституційна скарга громадян в реаліях сучасності / А.Селіванов, П.Євграфов // Право України. — 2003. — № 4. — С. 80-85.
49. Селіванов А.О.Права і свободи громадян під захистом Конституційного Суду України / А.О.Селіванов. — К.: Логос, 2005. — 104 с.
50. Селіванов В.М. Право і влада суверенної України. Методологічні аспекти / Академія правових наук України; НДІ приватного права і підприємництва / О.Д.Святоцький (наук.ред.). — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. — 723 с.
51. Селіванов А.О. Право людини на свободу й особисту недоторканість / А.О.Селіванов // Актуальні проблеми формування правової держави в Україні. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: До 50-ї річниці Конвенції про захист прав людини та основних свобод. — Харків. — 2000. — Ч. 2. — С. 3-4.
52. Селіванов А.О. Право як сфера свободи / А.О.Селіванов // Вісник Академії правових наук України. — 2001. — № 1(24). — С. 17-32.
53. Селіванов В.Н. Приватно-правові засади концепції державної політики захисту прав і свобод людини в Україні / В.Н.Селіванов // Право України. — 1997. — № 11. — С. 32-45.
54. Селіванов А.О. Проблеми законотворення і Конституційний Суд України / А.О.Селіванов. — Голос України. — 2004. — 7 вересня. — № 165 (3415). — С. 9.
55. Селіванов А.О. Конституційні ідеї професора Леоніда Юзькова і сучасність/ А.О.Селіванов // Голос України.- 2008.-48с.

56. Систематизоване зібрання правових позицій Конституційного Суду України. — Вид. 3-є, доповнене. — К.: Відділ зв'язків з органами правосуддя Апарату Верховної Ради України, 2002. — 225 с.
57. Скомороха В.Є. Захист прав і свобод людини Конституційним Судом України в контексті практики Європейського Суду з прав людини / В.Є.Скомороха // Вісник Конституційного Суду України. — 2001. — № 2. — С. 40-47.
58. Скомороха В.Є. Захист прав і свобод людини: практика Конституційного Суду України і європейський досвід / В.Є.Скомороха // Актуальні проблеми політики. — 2002. — № 13-14. — С. 18-27.
59. Скомороха В.Є. Зміцнювати конституційний правопорядок у державі / В.Скомороха // Право України. — 2002. — № 8. — С. 3-11.
60. Скомороха В.Є. Проблеми становлення та розвитку конституційної юрисдикції в Україні / В.Є.Скомороха // Конституція України — основа модернізації держави та суспільства: матеріали наукової конференції, 21-22 червня 2001 р. — Х.: Право. — 2001. — С.31-41.
61. Скомороха В.І. Практика Конституційного Суду України як засіб імплементації європейських стандартів прав і свобод людини в Україні / В.Є.Скомороха // Актуальні проблеми формування правової держави в Україні. До 50-ї річниці Конвенції про захист прав людини та основних свобод: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. У 2-х частинах. — Ч. 1. — Харків: НЮАУ, 2000. — С. 3-16.
62. Скомороха В., Пшеничний І. Конституційний контроль: питання розгляду справ, характеру та змісту рішень Конституційного Суду України / В.Скомороха, І.Пшеничний // Вісник Конституційного Суду України.-1999.-№1.-С.55
63. Стрижак А. Конституційний Суд України як інститут забезпечення та захисту законності / А.Стрижак // Вісник Конституційного Суду України.-2010.-№1.-С.102-111
64. Соединенные Штаты Америки. Конституция и законодательные акты. - М., 1993. - С. 7.
65. Сравнительное конституционное право / Б.Н.Топорнин, В.Е.Чиркин, Конституція Словацької Республіки / Конституції нових держав Європи та Азії / Упорядн. С.Головатий. — К., 1996. - 720 с.
66. Тацій В.Я. На шляху до конституційної реформи / В.Я.Тацій // Конституційно-правові засади становлення української державності / За ред. В.Тація і Ю.Тодики. — Х.: Основи, 2003. — С. 298-302.
67. Тацій В.Я. Утвердження і забезпечення прав та свобод людини — головний конституційний обов'язок демократичної, правової соціальної держави / В.Я.Тацій // Вісник Академії правових наук України. — 2000. — № 4(23).— С.3-18.
68. Тесленко М.В. Судебный конституционный контроль в Украине / М.В. Тесленко.-К., 2001.-264 с.
69. Тесленко М.В. Конституційна скарга як один із засобів правозахисту людини і громадянина / М.В.Тесленко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2003. — № 9. — С. 5-13.
70. Тесленко М.В. Конституційна юрисдикція в Україні: дис.... канд юрид

- наук / М.В.Тесленко. — К.: 2000. — 17 с.
71. Тихий В.В. Правотлумачення Конституційним Судом України та правова природа його рішення / В.В.Тихий // Вісник Конституційного Суду України. — 2001. — № 1. — С. 69.
  72. Тихий В.В. Захист прав і свобод людини і громадянина Конституційним Судом України за зверненнями фізичних та юридичних осіб / В.В.Тихий // Вісник Конституційного Суду України. — 2001. — № 2. — С. 67-71.
  73. Ткаченко Ю.В. Проблеми конституційної законності в Україні / Ю.В.Тесленко Автореф. Дис.. канд.. юрид. наук.-К., 2004.-240 с.
  74. Ткачук П. Конституційний Суд України: теоретико-правові питання діяльності / П.Ткачук // Вісник Конституційного Суду України. — 2006. — № 4. — С. 23-37.
  75. Тодика О.Ю. Верховенство влади народу в умовах становлення правової державності / О.Ю.Тодика // Юридична Україна. — 2004. — № 5. — С. 23-27.
  76. Тодика Ю.М. Конституційний принцип гласності як гарантія основних прав і свобод громадян / Ю.М.Тодика, В.Серьогін // Право України. — 1998. — № 6. — С. 22-24.
  77. Тодика Ю.М. Конституційний Суд України в механізмі забезпечення основних прав і свобод громадян. / Ю. М.Тодика, О.Марцеляк // Вісник Академії правових наук України. — 1997. — № 4 (11). — С. 30-40.
  78. Туряниця В., Личук В. Конституційний Суд Словаччини: досвід для України / В. Туряниця, В.Личук // Право України.-№8.-2007.- С.126-128.
  79. Фрийдман Л. Введение в американское право / Л.Фрийдман - М., 1993. - С. 155.
  80. Цвік М.В. Деякі особливості сучасного українського конституціоналізму / М.В.Цвік // Конституція України — основа модернізації держави і суспільства: матеріали науково-практичної конференції, 21-22 червня 2001 р. — Х.: Право, 2001. — С. 109-112.
  81. Чубар Л.П. Захист прав і свобод людини і громадянина у конституційному судочинстві України / Л.П.Чубар // Вісник Конституційного Суду України. — 2000. — № 1. — С.88-89.
  82. Шаповал В.В. Проблеми розвитку конституційної юрисдикції в Україні / В.В.Шаповал // Вісник Конституційного Суду України. — 1998. — № 2. — С. 45-53.
  83. Шаповал В.М. Конституційний контроль / В.М.Шаповал // Юридична енциклопедія. Т.3. — К.: Укр. Енциклоп., 2001. — С. 277-278.
  84. Шаповалов В.М. Роль Конституційного Суду України у захисті прав людини / В.М.Шаповалов // Актуальні проблеми формування правової держави в Україні. До 50-ї річниці Конвенції про захист прав і основних свобод. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції.- Харків: Національна юридична академія України, 200.-С.165
  85. Шевчук С.Ю. Щодо обов'язковості рішень Конституційного Суду України у контексті судового прецеденту / С.Ю.Шевчук // Право України. — 2000. — № 2. — с. 45-48.
  86. Шемшученко Ю.Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції / Ю.Шемшученко, Г.Мурашин // Вісник Конституційного

Суду України. — 2006. — № 4. — с. 3-10.

87. Юзьков Л.П. Верховенство Конституції і конституційність законів / Л.П. Юзьков // Правова система України: теорія і практика.-К., 1993.-с.18.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Верховна Рада України

<http://www.rada.gov.ua>

Конституційний Суд України

<http://www.ccu.gov.ua>

Верховний Суд

<http://www.supreme.court.gov.ua>

Кабінет Міністрів України

<http://www.kmu.gov.ua>

Міністерство юстиції України

<http://www.minjust.gov.ua>

Інформаційно-пошуковб системи законодавства

"Ліга": <http://www.liga.kiev.ua/>

<http://www.nau.kiev.ua/>

www.lawukraine.com

www.pravovik.com.ua

ПАКЕТ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ **спеціального курсу «Конституційна адвокатура»**

1. Завданням Конституційного Суду України є:

- гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України.
- гарантування верховенства законів держави на всій території України.
- гарантування прав людини на всій території України.
- гарантування принципу поділу влади на всій території України.
- гарантування верховенства права на всій території України.

2. Діяльність Конституційного Суду України ґрунтується на принципах:

- верховенства права,
- незалежності,
- колегіальності,
- рівноправності суддів, гласності, повноти і всебічності розгляду справ та обґрунтованості прийнятих ним рішень.
- всі відповіді є вірними.

3. Верховна Рада України призначає суддів Конституційного Суду України:

- таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів.
- відкритим голосуванням шляхом подання бюлетенів.
- відкритим голосуванням шляхом підняття руки.
- таємним голосуванням через систему «Рада».
- таємним голосуванням шляхом подання підписних листів.

4. Пропозиції щодо кандидатур на посади суддів Конституційного Суду України вносить:

- Голова Верховної Ради України, а також може вносити не менш як 1/4 народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України
- Голова Верховної Ради України, а також може вносити не менш як 1/2 народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України
- Голова Верховної Ради України, а також може вносити не менш як 1/3 народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України
- Голова Верховної Ради України, а також може вносити народний депутат України
- Президент України, а також може вносити не менш як 1/4 народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України

5. Депутат має право поставити підпис під пропозицією про висунення на посаду судді КСУ:

- лише однієї кандидатури

- не більше двох кандидатур
- не більше трьох кандидатур
- не більше чотирьох кандидатур
- не більше вісімнадцяти кандидатур

6. Призначеними на посади суддів Конституційного Суду України вважаються:

- кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів депутатів, але більше половини голосів депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

- кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів депутатів, але більше 1/3 голосів депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

- кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів депутатів, але більше 2/3 голосів депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

- кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів депутатів, але не більше половини голосів депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

- кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів депутатів, але не більше 2/3 голосів депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

7. Якщо кілька кандидатів набрали однакову кількість голосів і після їх призначення було б перевищено необхідне для призначення кількість суддів:

- щодо цих кандидатів проводиться повторне голосування.

- щодо цих кандидатів проводиться повторне обговорення.

- щодо цих кандидатів проводиться парламентське слухання.

- усі кандидати вважаються обраними.

- ці кандидатури знімаються з голосування.

8. У разі припинення повноважень судді Конституційного Суду України, який призначався Верховною Радою України:

- Верховна Рада України призначає іншу особу на цю посаду.

- Президент України призначає іншу особу на цю посаду.

- З'їзд суддів України призначає іншу особу на цю посаду.

- Голова Конституційного Суду України призначає іншу особу на цю посаду.

- всі відповіді є вірними.

9. Яким документом оформляється рішення ВРУ щодо обрання суддів КСУ:

- постановами Верховної Ради України про призначення суддів Конституційного Суду України.

- законами про призначення суддів Конституційного Суду України.

- резолюціями про призначення суддів Конституційного Суду України.

- наказами про призначення суддів Конституційного Суду України.

- листами про призначення суддів Конституційного Суду України.

10. Яким чином з'їзд суддів України визначає кандидатури на посади суддів Конституційного Суду України для включення в бюлетені для таємного голосування:

- за пропозицією делегатів з'їзду відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх делегатів з'їзду
- за пропозицією делегатів з'їзду таємним голосуванням більшістю голосів присутніх делегатів з'їзду
- за пропозицією делегатів з'їзду відкритим голосуванням більшістю голосів делегатів з'їзду
- за пропозицією Голови Верховного Суду України відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх делегатів з'їзду
- за пропозицією Вищої Ради юстиції таємним голосуванням більшістю голосів присутніх делегатів з'їзду

11. Призначеним на посаду судді Конституційного Суду України вважається:

- кандидат, який у результаті таємного голосування одержав більшість голосів від числа обраних делегатів з'їзду суддів України.
- кандидат, який у результаті відкритого голосування одержав більшість голосів від числа обраних делегатів з'їзду суддів України.
- кандидат, який у результаті таємного голосування одержав 1/3 голосів від числа обраних делегатів з'їзду суддів України.
- кандидат, який у результаті таємного голосування одержав 2/3 голосів від числа обраних делегатів з'їзду суддів України.
- кандидат, який у результаті відкритого голосування одержав 2/3 голосів від числа обраних делегатів з'їзду суддів України.

12.

13. У разі припинення повноважень судді Конституційного Суду України, який призначався з'їздом суддів України:

- з'їзд суддів України у тримісячний строк призначає іншу особу на цю посаду.
- з'їзд суддів України у місячний строк призначає іншу особу на цю посаду.
- з'їзд суддів України у шестимісячний строк призначає іншу особу на цю посаду.
- з'їзд суддів України у семиденний строк призначає іншу особу на цю посаду.
- з'їзд суддів України у річний строк призначає іншу особу на цю посаду.

14. За результатами голосування щодо обрання суддів КСУ з'їздом суддів України головою і секретарем з'їзду підписуються:

- рішення з'їзду суддів України про призначення суддів Конституційного Суду України.
- рішення Верховного Суду України про призначення суддів Конституційного Суду України.
- рішення Вищої ради юстиції про призначення суддів Конституційного Суду України.
- постанова Пленуму Верховного Суду України про призначення суддів Конституційного Суду України.
- ухвала Верховного Суду України про призначення суддів Конституційного Суду України.

15. Суддя Конституційного Суду України повинен бути одягнений у мантию при відправленні своїх обов'язків:

- на пленарному засіданні,
- на засіданні Конституційного Суду України
- в Колегії суддів Конституційного Суду України:
- жодна з відповідей не є вірною.
- три з п'яти відповідей є вірними

16. Підставами для прийняття Конституційним Судом України рішення щодо неконституційності правових актів повністю чи в їх окремих частинах є:

- невідповідність Конституції України;
- порушення встановленої Конституцією України процедури їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності;
- перевищення конституційних повноважень при їх прийнятті.
- всі відповіді є вірними

17. Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який:

- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.
- на день призначення досяг тридцяти п'яти років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.
- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше двадцяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.
- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх десяти років.
- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє однією з регіональних мов і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.

18. Судді Конституційного Суду України не можуть належати до:

- політичних партій та профспілок, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.
- політичних партій та профспілок, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу

- політичних партій та профспілок, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової та викладацької.
- політичних партій та профспілок, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької та творчої.
- політичних партій та профспілок, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, мати акції, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

19. Суддя Конституційного Суду України вступає на посаду:

- з дня складення ним присяги судді Конституційного Суду України.
- з дня прийняття рішення про його призначення суддею Конституційного Суду України.
- з дня опублікування ним присяги судді Конституційного Суду України.
- з дня опублікування рішення про його призначення суддею Конституційного Суду України.
- з дня участі у першому пленарному засіданні Конституційного Суду України.

20. Суддя Конституційного Суду України складає присягу на засіданні Верховної Ради України, яке проводиться за участю:

- Президента України, а також Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України або осіб, які виконують їх повноваження.
- Президента України, а також Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України, Генерального прокурора України або осіб, які виконують їх повноваження.
- Президента України, а також Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України, Міністра юстиції України або осіб, які виконують їх повноваження.
- Президента України, а також Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України, Генерального прокурора України, Міністра юстиції України або осіб, які виконують їх повноваження.
- Глави Адміністрації Президента України, а також Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України або осіб, які виконують їх повноваження.

21. При введенні воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях повноваження судді Конституційного Суду України та його конституційні права і свободи:

- не можуть бути обмежені.
- тимчасово обмежуються.
- скасовуються.
- можуть бути обмежені лише частково.
- не можуть бути обмежені, крім випадків, встановлених законом.

22. Голова Конституційного Суду України обирається:

- на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду України.
- на пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду України.
- на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України лише на один дворічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду України.
- на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк відкритим голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду України.
- на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом підняття руки з будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду України.

23. Головою Конституційного Суду України вважається обраний кандидат:

- за якого проголосувало більше половини конституційного складу суддів Конституційного Суду України.
- за якого проголосувало більше $2/3$ конституційного складу суддів Конституційного Суду України.
- за якого проголосувало більше $1/3$ конституційного складу суддів Конституційного Суду України.
- за якого проголосувало не менше половини конституційного складу суддів Конституційного Суду України.
- за якого проголосувало більше половини присутніх суддів Конституційного Суду України.

24. У разі якщо запропоновано більше двох кандидатів на посаду Голови Конституційного Суду України і жодного з кандидатів не було обрано:

- проводиться повторне голосування щодо двох кандидатів, які отримали більшість голосів.
- проводиться повторне голосування щодо усіх кандидатів
- проводиться повторне голосування щодо нових кандидатів.
- проводиться повторне голосування щодо одного кандидата, який отримав більшість голосів.
- проводиться повторне голосування щодо трьох кандидатів, які отримали більшість голосів.
- проводиться повторне голосування щодо усіх кандидатів, крім двох, які отримали більшість голосів.

25. У разі якщо запропоновано не більше двох кандидатів на посаду Голови Конституційного Суду України і жодного з кандидатів не було обрано або Голову Конституційного Суду України не було обрано при повторному голосуванні:

- проводяться нові вибори на посаду Голови Конституційного Суду України.
- проводяться повторні вибори на посаду Голови Конституційного Суду України.
- нові вибори на посаду Голови Конституційного Суду України не проводяться.
- нові вибори на посаду Голови Конституційного Суду України не проводяться протягом двох місяців.
- проводяться нові вибори на посаду Голови Конституційного Суду України не проводяться протягом трьох місяців.

26. Голова Конституційного Суду України має:

- двох заступників Голови Конституційного Суду України.
- трьох заступників Голови Конституційного Суду України.
- одного заступника Голови Конституційного Суду України.
- двох перших заступників Голови Конституційного Суду України.
- одного першого та двох заступників Голови Конституційного Суду України.

27. У разі відсутності Голови Конституційного Суду України або неможливості здійснення ним своїх повноважень його обов'язки виконує:

- заступник, який є старшим за віком.
- заступник, який має більший досвід роботи за фахом.
- перший заступник Голови Конституційного Суду України.
- другий заступник Голови Конституційного Суду України.
- заступник, який має відповідний науковий ступінь або вчене звання.

28. У разі відсутності обох заступників обов'язки Голови Конституційного Суду України виконує:

- найстарший за віком суддя Конституційного Суду України.
- найстарший за віком суддя Конституційного Суду України.
- найстарший за віком суддя Конституційного Суду України.
- найстарший за віком суддя Конституційного Суду України.
- найстарший за віком суддя Конституційного Суду України.

29. Заступники Голови Конституційного Суду України обираються:

- за пропозицією Голови Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів
- за пропозицією Голови Конституційного Суду України лише на один двохрічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів
- за пропозицією Голови Конституційного Суду України лише на один трирічний строк відкритим голосуванням шляхом подання бюлетенів
- за пропозицією не менше половини суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів

- за пропозицією не менше третини суддів Конституційного Суду України лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів

30. У разі коли повноваження судді Конституційного Суду України були припинені:

- за ним зберігається до виходу на пенсію за віком вісімдесят відсотків грошового утримання та інші види матеріального забезпечення, якими користується суддя Конституційного Суду України.

- за ним зберігається до виходу на пенсію за віком п'ятдесят відсотків грошового утримання та інші види матеріального забезпечення, якими користується суддя Конституційного Суду України.

- за ним зберігається до виходу на пенсію за віком десять відсотків грошового утримання та інші види матеріального забезпечення, якими користується суддя Конституційного Суду України.

- за ним зберігається протягом п'яти років вісімдесят відсотків грошового утримання та інші види матеріального забезпечення, якими користується суддя Конституційного Суду України.

- за ним зберігається протягом п'яти років п'ятдесят відсотків грошового утримання та інші види матеріального забезпечення, якими користується суддя Конституційного Суду України.

31. Фінансування Конституційного Суду України:

- передбачається в Державному бюджеті України окремим рядком.

- з державного бюджету не здійснюється.

- передбачається в Державному бюджеті України за залишковим принципом.

- передбачається в Державному бюджеті за рахунок коштів на утримання судочинства.

- в місцевому бюджеті м. Києва окремим рядком.

32. Організаційне, науково-експертне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності Конституційного Суду України здійснює:

- Секретаріат Конституційного Суду України

- Голова Конституційного Суду України

- колегія Конституційного Суду України

- постійна комісія Конституційного Суду України

- тимчасова комісія Конституційного Суду України

33. Керівник Секретаріату Конституційного Суду України призначається:

- Конституційним Судом України за поданням Голови Конституційного Суду України з числа громадян, які мають право на зайняття посади професійного судді.

- Конституційним Судом України за поданням Голови Конституційного Суду України з числа громадян України.

- Конституційним Судом України за поданням Голови Конституційного Суду України з числа громадян, які мають право на зайняття посади судді Конституційного Суду України

- Конституційним Судом України за поданням Секретаріату з числа громадян, які мають право на зайняття посади професійного судді.
- Конституційним Судом України за поданням Секретаріату з числа громадян України.

34. Друкованим органом Конституційного Суду України є:

- "Вісник Конституційного Суду України".
- "Конституційні Вісті України".
- "Офіційний вісник конституційного судочинства".
- "Відомості Верховної Ради України".
- усі відповіді є вірними.

35. Формами звернення до Конституційного Суду України є:

- конституційне подання та конституційне звернення.
- конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга.
- конституційне подання, подання та конституційне звернення.
- конституційне подання, конституційний позов та конституційне звернення.
- конституційне подання, конституційне звернення та інші форми, встановлені чинним законодавством України.

36. Назвіть повний перелік суб'єктів права на конституційне подання з питань визнання неконституційними нормативно-правових актів є:

- Президент України, не менш як сорок п'ять народних депутатів України, Верховний Суд України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Верховна Рада Автономної Республіки Крим.
- Президент України, Верховна Рада України, Верховний Суд України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Верховна Рада Автономної Республіки Крим.
- Президент України, не менш як сорок п'ять народних депутатів України, Верховний Суд України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
- Президент України, не менш як сорок п'ять народних депутатів України (підпис депутата не відкликається), Кабінет міністрів України, Верховний Суд України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, .
- Президент України, не менш як сорок п'ять народних депутатів України (підпис депутата не відкликається), Верховний Суд України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим.

37. Назвіть повний перелік суб'єктів права на конституційне звернення з питань дачі висновків Конституційним Судом України щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України є:

- громадяни України, іноземці, особи без громадянства та юридичні особи.
- громадяни України, іноземці, особи без громадянства
- громадяни України та юридичні особи.
- громадяни України, іноземці, особи без громадянства, об'єднання громадян та юридичні особи.

- громадяни України, іноземці та юридичні особи.

38. Дата розгляду справи Конституційним Судом України визначається:

- Головою Конституційного Суду України.
- колегією суддів Конституційного Суду України.
- комісією суддів Конституційного Суду України.
- суддею-доповідачем Конституційного Суду України.
- Секретаріатом Конституційного Суду України.

39. Засідання Конституційного Суду України є повноважним, якщо:

- на ньому присутні не менше одинадцяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше дев'яти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше десяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше дванадцяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше тринадцяти суддів Конституційного Суду України.

40. Рішення Конституційного Суду України на його засіданнях приймається, якщо:

- за це рішення проголосувало більше половини суддів Конституційного Суду України, які брали участь у засіданні.
- за це рішення проголосувало не менше половини суддів Конституційного Суду України, які брали участь у засіданні.
- за це рішення проголосувало більше 2/3 суддів Конституційного Суду України, які брали участь у засіданні.
- за це рішення проголосувало не менше 2/3 суддів Конституційного Суду України, які брали участь у засіданні.
- за це рішення проголосувало більше шістнадцяти суддів Конституційного Суду України, які брали участь у засіданні.

41. Пленарне засідання Конституційного Суду України є повноважним, якщо:

- на ньому присутні не менше дванадцяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше дев'яти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше десяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не менше одинадцяти суддів Конституційного Суду України.
- на ньому присутні не більше дванадцяти суддів Конституційного Суду України.

42. Рішення Конституційного Суду України приймаються та його висновки даються на пленарному засіданні, якщо:

- за них проголосувало не менше десяти суддів Конституційного Суду України.
- за них проголосувало не менше дев'яти суддів Конституційного Суду України.

- за них проголосувало не менше одинадцяти суддів Конституційного Суду України.
- за них проголосувало не менше дванадцяти суддів Конституційного Суду України.
- за них проголосувало не менше 2/3 суддів Конституційного Суду України.

43. Учасниками конституційного провадження є:

- суб'єкти права на конституційне подання і конституційне звернення, їхні представники, а також залучені Конституційним Судом України до участі у розгляді справи органи та посадові особи, свідки, експерти та перекладачі.
- суб'єкти права на конституційне подання і конституційне звернення, а також залучені Конституційним Судом України до участі у розгляді справи органи та посадові особи, свідки, експерти та перекладачі.
- суб'єкти права на конституційне подання і конституційне звернення, їхні представники
- свідки, експерти та перекладачі.
- суб'єкти права на конституційне подання і конституційне звернення

44. У разі провадження за конституційним поданням, яке визнане Конституційним Судом України невідкладним, строк розгляду такого подання не повинен перевищувати:

- одного місяця.
- двох місяців.
- трьох місяців.
- шести місяців.
- двох днів.

45. Строки конституційного провадження починають обчислюватися:

- з дня прийняття процесуальної ухвали про відкриття конституційного провадження у справі.
- з дня подання конституційного подання чи звернення.
- з дня прийняття процесуальної ухвали про закриття конституційного провадження у справі.
- з дня першого пленарного засідання у справі .
- з дня прийняття процесуальної ухвали про закриття конституційного провадження у справі.

46. Конституційне подання або конституційне звернення надсилається до Конституційного Суду України:

- без стягнення державного мита.
- зі стягненням державного мита в розмірі двох неоподаткованих мінімумів громадян.
- зі стягненням державного мита в розмірі трьох неоподаткованих мінімумів громадян.
- зі стягненням державного мита в розмірі п'яти неоподаткованих мінімумів громадян.

- зі стягненням державного мита в розмірі десяти неоподаткованих мінімумів громадян.

47. Рішення приймаються, висновки даються Конституційним Судом України поіменним голосуванням шляхом:

- опитування суддів Конституційного Суду України.
- подання бюлетенів;
- електронного голосування
- підняттям руки
- всі відповіді є вірними

48. Пропозиції суддів Конституційного Суду України до проекту рішення чи висновку голосуються:

- у порядку надходження.
- у порядку старшинства.
- у порядку пріоритетності.
- у порядку складності.
- у довільному порядку.

49. Судді Конституційного Суду України не мають права:

- утримуватися від голосування під час прийняття рішень КСУ.
- голосувати на виборах.
- утримуватися від голосування на виборах.
- балотуватися на посаду Голови КСУ.
- усі відповіді є вірними.

50. Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який:

- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.

- на день призначення досяг тридцяти п'яти років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.

- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше двадцяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.

- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом останніх десяти років.

- на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше десяти років,

володіє однією з регіональних мов і проживає в Україні протягом останніх двадцяти років.